

Prvi nastup hrvatske nogometne reprezentacije

UTAKMICE U PRAGU BILE SU STVARNI POČETAK NAŠEG REPREZENTATIVNOG NOGOMETA. REZULTAT NIJE BIO TOLIKO VAŽAN KOLIKO ČINJENICA DA SU TI SUSRETI BILI SVOJEVRNSNA DEMONSTRACIJA U BORBI ZA SAMOSTALNOST ČEŠKE I HRVATSKE NACIJE, NE SAMO NA ŠPORTSKOM NEGO I NA POLITIČKOM POLJU

Piše **Zdenko Jajčević**

U povijesti svakog športa izuzetno je važan prvi nastup reprezentacije, dakle nastup momčadi sastavljene od najboljih igrača iz raznih klubova. Za taj prvi nastup hrvatske nogometne selekcije zaslužan je Prvi nogometni i športski klub (PNIŠK) u Zagrebu. Naime, njegovi članovi, treneri i osnivači, Česi Jan Todl i Polivka, bili su ranije članovi SK *Slavija* u Pragu. Oni su zamolili upravu SK *Slavija* da u Prag, na gostovanje, pozove PNIŠK. Međutim, SK *Slavija* je umjesto jednog kluba pozvala reprezentaciju Hrvatske, tj. "Chorvatsko repraesentačno mužstvo".

Poziv SK *Slavija*

Kada je stigao službeni poziv SK *Slavija*, s njim je bio upoznat PNIŠK i Hrvatski akademski športski klub (HAŠK). Oni su u tom času bili gotovo cjelokupni hrvatski nogomet. Iz HAŠK-a je izabrano osam igrača. Student Galuif i juniori Hugo Kudrna-Guci, Besednik, Ivo Lipovščak, Benić, Kunc, Erbežnik i Novak. Reprezentativci iz PNIŠK-a bili su Jan Todl, Schreiber i vratar Verteši. U Pragu su boravila i tri pričuvna igrača i dva člana vodstva, ali njihova imena ne znamo. Od poziva do nastupa ostala su dva tjedna za trening. Međutim, u Zagrebu tada nije postojalo nogometno igralište standardnih dimenzija, pa se treniralo na vojnom vježbalištu uz Selsku cestu ili na sajmištu istočno od Draškovićeve ulice. Budući da su klupske prostorije HAŠK-a bile u Preradovićevoj ulici, ekipa je, odjevena u dresove, noseći lopte i vratnice odlazila pješke na trening. Prostor na sajmištu bio je tako uzak i kratak da se nije moglo igrati na dva gola.

Naporan put u Prag

Na treninge su dolazila i dva uvažena člana HAŠK-a, Hinko Würth i Milovan Zoričić. Oni su savjetovali, podučavali i tumačili pravila igre, da bi se igrači i teorijski što bolje pripremili za nastup u Pragu. Utakmice su bile dogovorene za 23. i 26. lipnja 1907. Reprezentacija je oputovala 21. lipnja uvečer željeznicom preko Zidanog Mosta. Putovalo se u prenatrpanom trećem razredu. Igrači su hranu ponijeli od kuće i bratski su je dijelili. U Prag su naši stigli uvečer 22. lipnja, umorni do besvijesti. Dočekali su ih odbornici praškog NK *Slavija* i smjestili u hotel. Budući da u to vrijeme u Zagrebu nije bilo električne struje, mlađi igrači su se bavljali neumorno paleći i gaseci svjetlo. Na igralište NK *Slavija* na Letni, reprezentacija je krenula fi-

jakerima 23. lipnja 1907. poslije pet sati. Kada su se pojavili na igralištu, dočeka ih je buran pljesak i povici: „Zdar, zdar, nazdar“! Istočna strana gledališta dočekala ih je još burnijim pljeskom. Tamo su bili studenti Hrvati, Slovenci, Srbi i Bugari. Okupilo se 800 gledatelja. Sudio je M. Horaček, član saveza čeških sudaca. Hrvati su nastupili u bijelim dresovima s hrvatskim grbom na prsima. NK *Slavija* je imala tradicionalne bijelo - crvene dresove s crvenom zvijezdom na prsima.

Naši su igrali slabo

Gotovo bez ikakvog iskustva, naši su se igrači izgubili na za njih izuzetno velikom igralištu, duljine 120 m, a širine 75 m. Igrali su kako su znali i mogli. Do izražaja je došlo tehničko neznanje, nesnalažljivost i pomanjkanje rutine. Naša je prva reprezentacija bila daleko od pravog nogometa. Igrači su jedva dočekali kraj utakmice, umorni od silnog i uzaludnog trčanja za loptom. Kada je sudac označio svršetak, naši su igrači dobili blagonakloni pljesak gledatelja. Činilo se kao da su se nad njima sažalili. Igra i rezultat, 15-0 za SK *Slavija*, bili su izvanredno iskustvo za našu najbolju selekciju.

U drugoj utakmici još veći poraz

U srijedu, 26. lipnja 1907. godine, odigrana je druga utakmica SK *Slavija* i reprezentacije Hrvatske pred 500 gledatelja. Na 222. stranici 23. broja praškog športskog tjednika *Sport a hry* može se pročitati: *Slavija je gostima željela olakšati zadatak postavivši momčad vidljivo slabiju od nedjeljne. Ali momčad je pokazala stvarnu nezasićenost u golovima. Kao da se ravnala po našem upozorenju da protivniku treba povremeno poželjeti veću slobodu, izmamiti ga od gola, da bi se olakšala uloga vlastitim strijelcima; popuštala je povremeno Hrvatima, da bi zatim opet udvostručenom oštrinom navalila na njihov gol. I tako su gosti, iako su bili efektivno bolji nego prvog dana, podnijeli teži poraz.* Sudionik utakmice Hugo Kudrna o tom je susretu napisao: *U srijedu smo mislili da ćemo možda bolje ispasti. Upoznali smo veliko igralište, stekli smo nešto iskustva, znali što ne valja raditi. Ali, dogodilo se drukčije: od prvaka Češke, čuvane praške Slavije, koja se u ono doba smatrala prvakom kontinenta, dobili smo 20 golova! Jedina nam je bila utjeha da je na istom igralištu jedan talijanski klub po imenu Victoria dobio od Slavije 24 gola. Jedan*

igrač Slavije kazao mi je poslije druge utakmice: „Htjeli smo postići novi rekord, ali nismo mogli!“

Dobri Verteši i Erbežnik

Česke su novine simpatično pozdravile Hrvate, pohvalile živahnost i puno veselja u igri, a osobito su pohvalile našeg vratara Vertešija, koji je upravo vještački lovio loptu i branio vrata, a pogotovo kad se zna kako je Slavija stalno opsjedala vrata. Pohvalili su i lijevu spojku Erbežnika, a za druge je rečeno da moraju još mnogo učiti. Novinar *Sport a hry*ja nastavlja: *Momčad Hrvatske je imala iskrenu volju da nadoknadi tehnički i taktički nedostatak većom borbenošću, no s kakvim se uspjehom to nastojanje surselo, vidljivo je iz rezultata. Isprika gostiju neka bude umor nakon dugog putovanja i poteškoće igre na terenu koji je kiša učinila kliskim. Lijepu igru pokazao je golman, čijom je zaslugom onemogućeno obaranje „rekorda u golovima“, na koji je pokazivao prvo poluvrijeme. Ostali članovi momčadi s čuvarima svojeg gola ni iz daleka nisu domaćima ravni u umijeću, ali u borbenosti ništa nisu zaostajali od njih. Njihov neuspjeh ne smije ih deprimirati. Slavija se također nije popela na sadašnju visinu za nekoliko mjeseci, nego upornim mnogogodišnjim radom u kojem je pratila svoje velike uzore, engleske, škotske i danske.*

Velik korak naprijed

Iako odigrane s jednim klubom, utakmice u Pragu bile su stvarni početak našeg reprezentativnog nogometa. Sam rezultat nije, međutim, bio toliko važan koliko činjenica da su ti susreti zapravo bili svojevrsna demonstracija u borbi za samostalnost češke i hrvatske nacije, ne samo na sportskom nego i na političkom polju. To je bila jedna od akcija hrvatskih i čeških športaša za nezavisno i samostalno nastupanje na međunarodnim natjecanjima i uključivanje u međunarodne sportske forume. Zbog toga je bilo sasvim razumljivo što su Austrija i Mađarska preko svojih saveza odmah žestoko reagirale na susret čeških i hrvatskih nogometaša. Zahtijevali su da oni odmah pristupe u njihove saveze. Češki u austrijski, a hrvatski u mađarski nogometni savez. Zaprijetili su prijavom međunarodnom nogometnom

Ročník VI. 1907.

V Praze, dne 26. června.

SPORT A HRY

Všesportovní ilustrovaný týdeník — Oficiální orgán 101 sdružení.

22. číslo

Redakce a administrace: Praha II., Charvátova ulice 41 (knihtiskárna J. Rokytka),
Předplatné celoroční 6 K, 1/2letní 3 K, 1/4letní 1'60 K.

Účet pošt. spořitelny
60.841.

Vychází ve středu

Telefon číslo
2779.

Cena
haléřů 10

I. Chorvátsko-český zápas.

Ku provedení obrázků upotřebeno desek firmy J. H. Smith & Co. v Curychu a lučebnin dodaných firmou Karel Vsetečka, droguerie Praha-II., Spálerá ul. č. 13. Fililáka; Žitná ul. č. 55. (Proti potravní dani.)

S. K. Slavija v. Chorvátské reprezentaci mužstvo 15 : 0. Jakožto nepotak daleko, že mohou se stát učitelé ostatních slovanských větví. Necháváme stranou otázku, s kým začít se mělo, zda by nebylo bývalo lépe, když už chceme pinit úkol nositelů sportovní kultury, pozvatí nejbližší nám bratry Moravanů nebo zajeti k nim sami, místo, abychom přenechávali vídeňským mužstvům problematické kvality tento úkol u nich. Shodou okolností tomu chtěla, že začátek učiněn

s Chorvaty. První jejich zápas na české půdě ukázal, že se dosud nedostali přes příse už Chorvati s Maďary; včerejší hra reže by sémé, Maďary zasazet, bylo vzkřítit. Doufejme, že české sémé osvědčí lepší klidnost. Mužstvo mělo upřímnou vůli nahradit liivost, s jakým zdárem se tato snaha potkala, vidno ze score. Omluvou hostům budí únava po dlouhé cestě a nesnadnost hry na půdě,

kteřou děst učinil skřuzkou. Snad středněti zápas nám ukáže hosty v přiznivějším světie. Pěknou hru ukázal brankář, lehož zásluhou nějt ukazovala první polovice. Ostatní členové mužstva se stráci své brány daleko nevykterak nezadali. Neúspěch nedělní jich nesní na dnešní výši za několik měsíců, nýbrž souževnatou mnoholetou prací, v níž sledovala své velké vzory anglické, škotské a dánské.

Naslovnicka

prašskog tjednika „Sport a hry“ (Sport i igre), službenog glasnika 101. sportskog udruženja. Broj 22, godina VI, od 26. lipnja 1907. donosi opširan izvještaj o prvom nogometnoj utakmici hrvatskih i čeških igrača, odnosno o prvom nastupu nogometne reprezentacije Hrvatske 23. lipnja 1907.

savezu i pokretanjem akcije da hrvatske sportske klubove bojkotiraju austrijski i mađarski klubovi.

Poraz u Pragu djelovao je dobro na naše igrače koji su si, ne vidjevši do tada jačeg protivnika, umišljali da su savršeni nogometaši. Naši su se igrači nakon povratka kući svojski prihvatili vježbanja, primjenjujući i učeći razne kombinacije i tehničke vještine koje su vidjeli u Pragu.

Literatura

1. Macanović, H. (1970). Nogometna reprezentacije Hrvatske u Pragu 1907. godine. Povijest sporta 2 (1), 132 - 147.
2. Hrvatski sokol (1907), 15 (9), 151 - 152.
3. Sport a hry (1907), 22 (6), 222.
4. Hugo Kudrna - Guci, H. (1961). Počeci nogometa u Hrvatskoj. Zagreb: GSD Zagreb.